

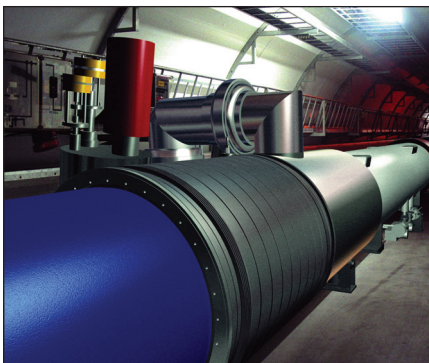
Zientzia eta teknologia

JOXERRA AIZPURUA

CERNeko partikula azeleragailuak marka berria ezarri du

GENEVAN (Suitza) dagoen CERN zentroko partikula azeleragailuak marka berria ezarri zuen azaroaren 30ean, partikulen energiaren alorrean. Azeleragailu berritua 2008an abian jarri zen, baina handik lasterrera matxura izan eta 2009ko azarora arte ez da berriro abiarazi. Azaroaren 23an partikulen arteko lehenengo talkak behatu ziren; eta azaroaren 29an 0,98 TeV, hau da ia mila milioi elektroivoltetako partikulak detektatu zituzten, ordura arteko marka guztiak hautsiz. Hurrengo egunean 1,18 TeVeko partikulak antzeman zituzten, eta hori da oraingoz munduko markatzat hartuko dena.

Une honetan, aurreikusitako etenaldian dago azeleragailua, eta otsailean abiatuko da berriro helburu askoz ere handiagoekin, 7 TeVeko energia duten partikulak lortu nahi baitituzte. Bitartean, azken hilabeteen lortutako talken datuak mundu osoko hainbat ordenagailutan aztertuko dituzte. Gogoratu dezagun ikerketa honen helburuak direla, besteak beste, hutsaren energiaren izaera zein unibertsoaren lehen unean zegoen egoera hobeto ulertzea.

UBPHENO.PHYSICS.BUFFALO.EDU

Kopenhageko hitzarmena, hutsaren hurrengoa

MUNDUKO 193 estatutako ordezkariak bildu dira Kopenhagen eta ez dira ia ezertan ados jarri. Azken egunean parranda egin zuten hainbat agintarik hiru orriko dokumentua sinatzeko adostasuna lortu omen zuten, eta bertan mende honen amaieran tenperaturaren igoera 2° C baino txikiagoa izateko borondatea azaldu dute.

Benetan iragarria, lotsagarria eta mingarria izan da Kopenhagekoa: denon patrikatik ateratako diruaren kontura tintaz betetako hiru orriko dokumentua baino ez dute sinatzerik izan. Beste hitz batzuekin esanda: oraingo belaunaldia ez da gai arazoari aurre egiteko, eta gure ondokoei utziko diegu ataza. Hori idatzi izan balute, bederen, adostutako dokumentuak egiazko egoera islatuko luke, eta ez orain gauden alegiazko egoera hau.

ECOHUELLAS.ORG

Oxigenoa garraiatzeko gai diren partikula sintetikoak

Ikerlari estatubatuar talde batek odolak oxigenoa garraiatzeko duen ahalmena emulatu du, partikula sintetiko bidez. Anemia duten pertsonei laguntzeko bide interesgarria zabaldu da era horretan. <http://ttiki.com/8862> (Frantsesez)

Kirol taldeen zaleek, gozatu ahal izateko, sufritu egin behar dute

AEBetako Texas eta Michiganeko unibertsitateetako ikerlari batzuek kirol taldeen zaleen portaera aztertu dute. Ondorioetako bat izan da gozamena eta sufrimendua lotuta daudela haiengan. <http://ttiki.com/8865> (Gaztelaniaz)

Komikiak baliagarriak dira irakurtzen ikasteko

Egunkarietan 1890az geroztik komikiak argitaratzen baldin badira ere, liburuzain eta idazle askorentzat komikiak txorakeriak baino ez dira. AEBetako Illinois Unibertsitateko iker-tzaile batek aztertu egin du irakurtzen ikasteko komikiak daukan garrantzia. <http://ttiki.com/8866> (Gaztelaniaz)

Zientziari buruzko galderaren bat egin edo gairen bat proposatu nahi badiguzu, bidali mezua zientzia@argia.com helbidera eta orrialde honetan bertan irakurri ahal izango duzu erantzuna.

Babeslea: iametza Interaktiboa

ideia batetik errealitatera

web garapenak

multimedia

aholkularitza

edukiak

iametza
interaktiboa
www.iametza.com
T.943 37 67 16